

Lukas Červonikovas

22 m.

2014-07-16

Paskutinis vakaras namie. Neskubu krautis kuprinės. Apmąstymų metas. Tėveliai išvykę, tad namie esu vienas. Skamba lietuviškos melodijos – A. Kaniavos „Vėjas“, Keistuolių teatro „Strazdas“ bei „Ten toli“. Juk svarbiausia man – ne draugų kiekybė, o kokybė. Tikiuosi Ten atrasti naujų draugų. Su visais jau atsisveikinau. Ačiū Jums už palaikymą, išsakytus nuoširdžius žodžius bei mintis.

2014-07-17

Namus Nemuno gatvėje palieku valanda anksčiau, nei išvyksta autobusas. Kad galėčiau pereiti miestą. Taip, kaip tai darydavau aštuoniolika metų. Kelias, medžiai, namukai, gėlės – viskas rodos daug gražiau, nei bet kada prieš tai. Liūdna, bet bendraamžių nesutinku. Girdžiu tik vaikų darželiuose krykštaujančius mažylius ir matau šalikele tipenančius senolius. Miesto centras išpuoselėtas, žydi. Gera. Jauku. Sava.

Bilietas į Vilnių studentui kainuoja lygiai septyniolika litų. Kitas metais jau skaičiuosime viską eurais.

Išleistuvės į Sibirą prasideda šešioliktą valandą, Sostinės traukinių stotyje. Mokausi dainuoti:

„Bet tiktai Tu nebaidyk

Ryto strazdo giesmininko

Tu tiktai paklausyk

Ne šiandien, tai rytoj

Jisai užgiedos – tik lauki“.

Pirmieji įspūdžiai traukinyje – spalvingi. Kur dėti kuprines, kur atsisėsti. Bet ramina tai, kad mūsų komanda šauni! Tikiu, kad įveiksime visus sunkumus kartu.

2014-07-18

Labas rytas, Maskva. Lygiai valanda iki išlipimo iš traukinio. Prausiamės ir šypsomės naujai dienai. Tikimės paskanauti bent gabalėlio Rusijos sostinės, nes devintą valandą vakaro jau sėsime į lėktuvą Krasnojarsko link.

Maskvos Gulago istorijos muziejuje matėme susipainiojusių siūlų ekspoziciją. Labai patiko šios ekspozicijos mintis – ji tarsi neša ir perduoda žinią apie tai, kaip jautėsi ištremti nekalti žmonės. Pagalvojau, kad šiais laikais žmogus, kad ir koks bebūtų laisvas, visvien gali jaustis panašiai. „Who is pulling the strings?“ („Kas traukioja siūlus?“).

2014-07-19

Skrendant lėktuvu ir žvelgiant į Sibiro platybes mažiau, kad nieko panašaus nesu matęs. Didinga gamta verčia jaustis tave mažu, apima nevaldomas noras kuo greičiau atsidurti negyvenamoje gamtos platybėje. Žali miškai, pievos ir derlinga juoda žemė – puiki auginti grūdams ar užsiimti gyvulininkyste. Bet gal vasaros čia tam per trumpos?

Greitkelių infrastruktūra nenusileidžia Lietuvos keliams. Nuostabą kelia tik juodi dūmai, kylantys į mėlyną dangų vidury baltos dienos. Pirmieji sutikti žmonės šilti, draugiški ir norintys padėti. Šiandien mūsų komanda pirko įrankius darbui, maistą ir planavo darbus rytdienai. Tikimės, kad nelis.

2014-07-20

Šiandien – pirmoji emociškai ryškesnė diena. Kėlėmės anksti ir vietiniu transportu važiavome į pirmąsias kapines. Kelias duobėtas, o miestas ryte atrodė apsnūdęs ir kiek nesutvarkytas. Manau miestiečiai skiria daug mažiau jėgų estetiniam miesto vaizdui, negu Lietuvoje.

Kapinės – Lesosibirsko miesto pakraštyje. Mikliai kibome į darbą ir po gero pusdienio jau galima buvo pažinti, kad čia lankytasi, būta žmonių. Keliavome į lentpjūvę parsinešti medienos kryžiui. Nors mūsų buvo gan daug, nešti vis tiek sekėsi sunkiai – toks tas rąstas buvo masyvus. Pirmą kartą maistą gaminome ant laužo. Buvo skanu. Skanu, kaip niekada prieš tai. Vakare, nors ir jautėmės pavargę, prieš užmiegant dainavome lietuviškas dainas.

2014-07-21

Rytas. Šiandien grįžtame užbaigti gaminti kryžių. Keldami kryžių giedosime Lietuvos himną.

Kryžiaus aukštis keturi metrai ir aštuoniasdešimt septyni centimetrai. Šio kryžiaus didingumo bei sakralaus visa apimančio jausmo drauge giedant Tautišką giesmę iš širdies nusakyti tiesiog neįmanoma. Ne vienam komandos nariui riedėjo ašara. Jaučiu, kaip komanda stiprėja tiek dvasiškai, tiek psichologiškai. Rodos, kad nieko nėra neįmanoma.

2014-07-22

Šiltas ir saulėtas rytas. Komandos vadovas Arnoldas kėlė komandą švilpuku (na, jei visai tiksliai – jo spiegitu). Likus trisdešimčiai minučių iki išvykimo iš kultūros rūmų, kur buvome apsistoję, ėjome apžiūrėti bankrutuojančios medžio apdirbimo įmonės. Joje tada dirbo ir mūsų, lietuvių, tremtiniai.

Šią akimirką laukiame autobuso į Janiseiską.

Persikėlus per Jenisiejaus upę į dešinįjį krantą neturėjome vandens, o iki artimiausio – Potapovo – kaimelio buvo apie vienuolika kilometrų. Pirmą kartą patyrėme nedidelį stresą. Nuėjus gal šešetą kilometrų sustojo sunkvežimis ir paėmė tris mūsų maisto komandos narius. O po dar dviejų kilometrų pasisekė ir visai likusiai komandos daliai. Na, nors ir sėdėjome likusius kilometrus mažytėje priekaboje, susispaudę, bet jautėmės lyg patogiausiam autobuse.

Tai buvo pirmasis kartas, kada komanda patyrė žinių stoką. Trūko ir geriamo vandens. Ech, iškilo aikštėn ir trupinėlis nepasitenkinimo. Tačiau susipažinome su tremtinio žmona ir apžiūrėjome dar vienas kapines, į jas sugrįšime rytoj. Po ilgos ir varginančios dienos, suradus naują vietą navynei prie Zerenkos vingio ir jaukiai įsikūrus, visa komanda greitai nurimo. Išsipasakojimai prie laužo šviesos leidžia visiems patirti bei įsigilinti į kiekvieno jausmus. Pradedame suprasti vieni kitus iš pusės žodžio.

2014-07-23

Sutvarkėme dvi kapines, du kartus persikėlėme per Jenisėjų, pastatėme kryžių, tada nuvažiavome 150 km su autobusu. O dabar – dar įdomiau. Pastatėme visas šešias palapines likus penkioms minutėms iki audros. Pavyko visiškai susikalbėti vieniems su kitais. Persikėlus keltu visa komanda (15 narių su kuprinėmis) važiavome vietiniu autobusu. Na, autobuse, teisybės dėlei, nebuvo vietos atsisėsti net vietiniams. Iškritus tušonkei Tomas garsiai pratarė: „Russkaja bania“!

Keliaujant tuos 150 km autobusu, aptarėme Iphone ir Ipod parametrus. Su Guoda susilažinome iš butelio gero vyno, kad „Misija Sibiras 2016“ komanda važiuos į misiją su „Google“ akiniais.

Po pirmųjų kartų maisto komandoje nuoširdžiai siūlau kiekvienam šios komandos nariui išbandyti ką nors naujo. Šiandien ryte, nešdamas žinią, kad reikia skubėti gaminti kryžių, daliai komandos narių, apie valandą prabėgiojau. Vietiniai gyventojai tikrai turės įspūdžių visiems metams, kalbėdami „apie lietuvį su raudonais šortais, bėgiojantį aplink kaimą“ ir ieškančių kitų mūsų komandos vyrų. Visų sutiktų klausinėjau, kur jie gamina kryžių? Įsitikinau ir vietinio posakio tikrumu: „kuo mažiau žinai, tuo ramiau miegi“.

2014-07-24

Nakčiai buvome apsistoję prie Jenisėjaus ir Angaros santakos. Neįtikėtinas vaizdas. Vos pramerkę akis išsimaudėme Angaros upėje ir, išsitiesę ant kilimėlio prie pusryčių laužo, deginomės saulėje.

Pateiktas skundas maisto komandai, kad mes nepjaustome dešros ir batono. Gavome užduotį su Andriumi ir Tomu rasti geriamo vandens miestelyje. Šiandien vakare jau tikimės rasti kitą vietą nakvynei.

Sutvarkėme dar vienas kapines. Klausėmės vietos tremtinių dukros pasakojimo apie tai, kaip ji su Mama buvo grįžusi į Ukrainą ir pragyveno ten penkiolika metų. Tačiau sugrįžo atgal į Sibirą ir niekur kitur daugiau negyventų. Stebėjau, kaip gražiai sutvarkytas namas. O Jiems tai tik „sodo namelis“.

Nuėję 10,5 km suradome vietą stovyklai. Nenusakomo grožio kalva prie Jenisėjaus, apie penkiasdešimt metrų aukščio. Jenisėjaus plotis šioje vietoje apie pusantro kilometro.

2014-07-25

Vakar su Oskaru lyjant gaminome vakarienę. Budėti naktį nereikėjo. Komandos nariai pakaitomis saugojo mus nuo meškų. Kartais prie tavęs budint kimba miegas? Užvirink ir išpilstyk vandenį į butelius, tada tikrai neužmigi! Iš stovyklos išeiname dešimtą ryte. Mūsų tikslas – nueiti dvidešimt kilometrų.

NB! „Jenisėjus keičia bangų kryptį priklausomai nuo vėjo.“

Nuėjome keturiolika kilometrų! Jei skaičiuotume ir kalnų aukštį, susidarytų visi aštuoniolika! Mūsų komandą vadinu „Dream team“. Įveikus sunkią atkarpa – upę ar tarpekį – reikalauju iš kiekvieno komandos nario apkabinimo. Žvelgiu nuo penkiasdešimties metrų aukščio kalnų, šalia miškai. Čia nesimato nė lopinėlio civilizacijos, iki artimiausio miestelio koks keturiasdešimt kilometrų. Šių vaizdų žodžiais nenusakysi.

2014-07-26

Atsikėlėme šiandien labai vėlai – 8.30 ryto. Rūkas. Ir pati naktis buvo daug vėsesnė. Tikriausiai todėl, kad miegojome šalia upės kranto. Tikimės surasti (o gal iš naujo atrasti?) išnykusį kaimą, esantį už

keleto kilometrų nuo stovyklavietės. Kitas mūsų tikslas – nueiti septyniolika kilometrų iki kito artimiausio miestelio. Ten jau tikimės rasti gyventojų.

Šiandien įvyko lūžis – viena iš svajonių – įgyvendinta ! Pajutome Tikrąjį Sibirą. Trys dienos be civilizacijos. Tik gamta, mūsų komanda ir baimė sutikti piktą laukinę mešką. Jau pasiekus mūsų pagrindinį tikslą – Zacharovkos kaimą, komandos vadovas atskleidė tikrąjį atstumą, kurį įveikėme – tai buvo visi 45 km! Vietiniai sakė, kad pereiti šios miško atkarpos neįmanoma. Na, mes padarėme tai, kas buvo neįmanoma! Iš džiaugsmo bėgu keliu, prieš tai visus stipriai apkabinęs. Nors kojos fiziškai jau vos bepajuda. Savo stovyklą su laužaviete įkūrėme prie Jenisėjaus upės, ant kalno, šalia miestelio.

2014-07-27

Šiandien rašiau tris laiškus. Vieną jų – sau. Minčių lavina apie ateities planus neleido atsikvėpti. Šį rytą gražiai sutvarkėme dešimt kapų, atstatėme Zacharovkos kapinėse nuvirtusius kryžius. Sukalbėjome maldą. Su komanda pasidžiaugėme vietinio sunkvežimio galingumu, važiuojant nepravažiuojamais taigos keliais. Įsikūrėme tą vakarą prie upės, saloje.

2014-07-28

Sutvarkėme šalia esančias kapines, po pietų susitikome su rajono administracija. Taip pat aplankėme lietuvių tremtinį Algį. Jo šeimos istorija gniaužia kvapą. Algio tėvai ir jis su broliu buvo išstremti medžio kirtimo darbams.

2014-07-29

Vietinės lietuvių bendruomenės ypač tremtinio Sauliaus dėka buvo pagaminti du metaliniai kryžiai, kuriuos pastatėme Momotovo kaime. Kunigai atliko visas apeigas ir pašventino kapines. Ore pakili nuotaika atlikus prasmingą darbą.

2014-07-30

Diena Krasnojarske prabėgo labai greitai. Saulius suorganizavo puikią ekskursiją, kurios metu susipažinome su Krasnojarsko miestu.

2014-07-31

Oi, kaip sunku vėl grįžti į civilizaciją! Beveik tris valandas sėdėjome mašinų spūstyje autostradoje Maskvoje. Ambasadoje supažindino su aktualiausiomis politikos naujienomis.

2014-08-01

Grįžimas į namus. Traukinys, monotoniškas geležinių ratų dunksėjimas. Kelias atgal namo... O kiek taip sugrįžo JŲ..?

Mintyse sukasi Tomo Šerno išsakyta mintis: „Savo Pasaulio vaizdinį išlaikyti kitų akivaizdoje ir bandyti daryti gera yra gana sunku. Ir visas pasaulis tai žino.“